

Cauza C-200/97

**Ecotrade Srl
împotriva
Altiforni e Ferriere di Servola SpA (AFS)**

(cerere pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare, formulă de Corte suprema di Cassazione)

„Ajutoare de stat – Noțiune – Avantaj acordat fără transfer de fonduri publice – Întreprinderi în stare de insolvență – Articolul 92 din Tratatul CE – Articolul 4 litera (c) din Tratatul CECO”

HOTĂRÂREA CURȚII (a cincea cameră)
1 decembrie 1998*

În cauza C-200/97,

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CE, de către Corte suprema di cassazione (Italia), pentru pronunțarea, în litigiul pendinte în fața acestei instanțe între

Ecotrade Srl

și

Altiforni e Ferriere di Servola SpA (AFS),

a unei hotărâri preliminare privind interpretarea articolului 92 din Tratatul CE,

CURTEA (a cincea cameră),

constituită din: J.-P. Puissechet, președinte de cameră, J.C. Moitinho de Almeida, C. Gulmann, D. A. O. Edward și M. Wathelet (raportor), judecători,

avocat general: N. Fennelly,

grefier: L. Hewlett, administrator,

după examinarea observațiilor prezentate:

- în numele lui Ecotrade Srl, de către G. Conte și A.M. Rossi, avocați în Baroul din Genova, și de către A. Picone, avocat în Baroul din Roma;
- în numele lui Altiforni e Ferriere di Servola SpA (AFS), de către P. Vitucci și A. Guarino, avocați în Baroul din Roma;

---

* Limba de procedură: italiana.

- în numele guvernului italian, de către domnul profesor U. Leanza, directorul Serviciului de contencios diplomatic din cadrul Ministerului Afacerilor Externe, în calitate de agent, asistat de O. Fiumara, avvocato dello Stato;
- în numele Comisiei Comunităților Europene, de către P.F.Nemitz și P. Stancanelli, membri ai Serviciului juridic, în calitate de agenți.

având în vedere raportul pentru ședință,

după ascultarea observațiilor orale ale Ecotrade Srl, Altiforni e Ferriere di Servola SpA (AFS), ale guvernului italian și ale Comisiei, în ședința din 28 mai 1998,

după ascultarea concluziilor avocatului general prezentate în ședința din 16 iulie 1998,

pronunță prezenta

Hotărâre

1. Prin ordonanța din 10 februarie 1997, primită de Curte la 26 mai 1997, Corte suprema di cassazione a adresat, în temeiul articolului 177 din Tratatul CE, o întrebare preliminară cu privire la interpretarea articolului 92 din același tratat.
2. Această întrebare a fost ridicată în cadrul unui litigiu între Ecotrade Srl (denumită în continuare „Ecotrade”), societate de capitaluri, activă în domeniul comercializării produselor siderurgice, și societatea Altiforni e Ferriere di Servola SpA (denumită în continuare „AFS”), care desfășoară o activitate de producție în industria siderurgică, cu privire la o datorie de 149 108 190 ITL, datorată de aceasta din urmă societății Ecotrade pentru o livrare de zgură.
3. Întrucât această datorie nu a fost plătită, Pretore di Trieste a dispus, la 30 iulie 1992, transferul, cu titlu executoriu, către Ecotrade, a unei creanțe deținute de AFS față de o bancă, până la concurența sumei datorate.
4. La 28 august 1992, AFS a informat Ecotrade cu privire la faptul că a fost plasată sub administrare specială prin decretul ministerial din 23 iulie 1992 (denumit în continuare „decret ministerial”), în aplicarea Legii nr. 95/79 din 3 aprilie 1979 (GURI nr. 94 din 4 aprilie 1979, denumită în continuare „Legea nr. 95/79”), fiind autorizată să își continue activitatea, și i-a solicitat restituirea sumei în cauză, pe motivul că executarea datoriei era contrară articolului 4 din Legea nr. 544/81, din 2 octombrie 1981 (GURI nr. 272 din 3 octombrie 1981, denumită în continuare „Legea nr. 544/81”) care interzice acțiunile executorii individuale după deschiderea procedurii de administrare specială.
5. La 4 octombrie 1992, Ecotrade a introdus acțiune în fața Tribunale di Trieste, în scopul pronunțării unei hotărâri prin care să se arate că cererea de rambursare a AFS nu era fondată, întrucât se întemeia pe un decret ministerial incompatibil cu dreptul comunitar în domeniul ajutoarelor de stat.

6. Prin hotărârea din 23 octombrie 1993, Tribunale a respins cererea Ecotrade și a admis cererea de rambursare a AFS.
7. Această hotărâre a fost confirmată prin decizia din 27 ianuarie 1996 a Corte d'appello di Trieste. Ecotrade a formulat în continuare un recurs la Corte suprema di cassazione.
8. Legea nr. 95/79 instituie procedura de administrare specială a marilor întreprinderi aflate în dificultate.
9. În temeiul articolului 1 primul alineat din legea menționată anterior, această procedură poate fi aplicată întreprinderilor care, de cel puțin un an, au angajat minim 300 salariați și care au, față de instituții de credit, de organisme de prevedere și securitate socială sau de societăți la care statul este acționar majoritar, datorii cu o valoare egală sau mai mare de 80,444 miliarde ITL și superioară cvintuplului capitalului vărsat al societății.
10. Procedura este deopotrivă aplicabilă, în conformitate cu articolul 1a din aceeași lege, atunci când insolvabilitatea decurge din obligația de rambursare a unor sume de cel puțin 50 miliarde de ITL, reprezentând cel puțin 51% din capitalul vărsat, către stat, organisme publice sau societăți la care statul este acționar majoritar, în temeiul restituirii ajutoarelor ilegale sau incompatibile cu piața comună sau în cadrul finanțărilor acordate pentru inovare tehnologică și activități de cercetare.
11. În temeiul articolului 2 primul alineat din Legea nr. 95/79, pentru aplicarea procedurii de administrare specială, întreprinderea trebuie să fi fost declarată insolubilă de către instanțele judecătorești, fie prin aplicarea legii falimentului, fie din cauza neplății salariilor timp de cel puțin trei luni. Ministrul Industriei, după consultarea Ministrului de Finanțe, poate în acest caz adopta un decret de plasare a întreprinderii în administrare specială și poate autoriza întreprinderea, luând în considerare interesul creditorilor, să își continue activitatea pe o perioadă de maxim doi ani, care poate fi prelungită cu o durată suplimentară maximă de doi ani, pe baza avizului conform al comitetului interministerial pentru coordonarea politicii industriale (denumit în continuare „CIPI”).
12. Întreprinderile aflate sub administrare specială sunt supuse normelor generale ale legii falimentului, cu excepția derogărilor exprese prevăzute de Legea 95/79 sau de legile ulterioare. Astfel, în cazul administrării speciale, precum și în cel al procedurii generale a lichidării judiciare, proprietarul întreprinderii insolubile nu poate dispune de activele sale, care trebuie, în principiu, să folosească la satisfacerea creanțelor creditorilor; dobânzile pe datoriile existente sunt suspendate; nicio acțiune de executare nu poate fi stabilită sau continuată în mod individual asupra bunurilor întreprinderii în cauză. Cu toate acestea, spre deosebire de procedura generală a falimentului, în cazul administrării speciale, suspendarea oricărei acțiuni de executare se extinde, în temeiul articolului 4 din Legea nr. 544/81, la datoriile fiscale precum și la penalitățile, dobânzile și majorările în caz de întârziere a plății impozitului pe societăți.
13. De asemenea, în temeiul articolului 2a din Legea 95/79, statul poate garanta totalitatea sau o parte a datoriilor pe care societățile plasate sub administrare specială le contractează pentru finanțarea operațiunilor curente și pentru reactivarea și definitivarea instalațiilor, clădirilor și echipamentelor industriale, conform condițiilor și modalităților stabilite prin decretul ministrului de finanțe, pe baza avizului conform al CIPI.

14. În cadrul procesului de reorganizare, este permis a se proceda la vânzarea ansamblului incintelor întreprinderii insolvable în conformitate cu modalitățile prevăzute de Legea nr. 95/79. În temeiul articolului 5a din această lege, transferul proprietății asupra unei părți sau asupra întregii întreprinderi este supus în acest caz unei taxe forfetare de înregistrare de un milion de ITL.
15. Pe de altă parte, în temeiul articolului 3 al doilea alineat din Legea nr. 19/87, din 6 februarie 1987 (GURI nr. 32 din 9 februarie 1987, denumită în continuare „Legea nr. 19/87”), întreprinderile plasate sub regimul administrării speciale sunt scutite de plata amenzilor și sancțiunilor pecuniare aplicate în caz de neplată a contribuțiilor sociale obligatorii.
16. În conformitate cu articolul 2 a doua liniuță din Legea nr. 95/79, atunci când o întreprindere aflată sub administrare specială este autorizată să își continue activitatea, administratorul numit pentru a o administra trebuie să pregătească un plan de gestiune adecvat, a cărui compatibilitate cu liniile directoare ale politicii industriale naționale este examinată de către CIPI înainte de a fi aprobat de către ministrul industriei. Deciziile privind chestiuni precum restructurarea, vânzarea activelor, lichidarea sau încheierea perioadei de administrare specială trebuie aprobate de către același ministru.
17. Doar la finalul perioadei de administrare specială, creditorii întreprinderii aflate sub acest regim pot obține satisfacerea creanțelor, total sau parțial, prin lichidarea activelor întreprinderii sau din noile profituri ale acesteia. De asemenea, în temeiul articolelor 111 și 212 din legea falimentului, cheltuielile generate de administrarea specială și continuarea exploatarei întreprinderii, inclusiv datoriile contractate, sunt plătite prin prelevare din valorificarea bunurilor, cu prioritate din creanțele existente la data deschiderii procedurii de administrare specială.
18. Procedura de administrare specială se încheie după concordat, repartizarea integrală a activului, stingerea totală a creanțelor sau insuficiența activului, sau după recuperarea de către întreprindere a capacității de a-și îndeplini obligațiile sale și deci revenirea la echilibru financiar.
19. Este necesar a se preciza, pe de altă parte, faptul că Legea nr. 95/79 a făcut obiectul unui anumit număr de decizii ale Comisiei.
20. Pe de o parte, referitor la Legea nr. 95/79 în ansamblu, Comisia a trimis guvernului italian o scrisoare în temeiul articolului 93 alineatul (1) din Tratatul CE, în care, după ce a apreciat că reglementarea în cauză părea a intra, din diferite puncte de vedere, în domeniul de aplicare a articolelor 92 și următoarele din tratatul menționat anterior, solicita să îi fie notificate în prealabil toate cazurile de aplicare a legii respective, în scopul de a putea fi examinate în cadrul reglementării aplicabile ajutoarelor pentru întreprinderile în dificultate (scrisoarea E 13/92, din 30 iulie 1992 JO 1994, C 395, p. 4).
21. Autoritățile italiene au răspuns invitației Comisiei arătând faptul că nu erau dispuse să facă o notificare prealabilă decât în cazul acordării garanției statului vizate la articolul 2a din legea în cauză. Comisia, în aceste condiții, a decis deschiderea procedurii prevăzute la articolul 93 alineatul (2) din Tratatul CE.

22. Pe de altă parte, Comisia a adoptat mai multe decizii privind cauze particulare:

- Decizia 96/434/CE din 20 martie 1996 (JO L 180, p. 31), în care Comisia a calificat ca ajutor de stat dispozițiile Legii nr. 80/93 care prevăd aplicarea procedurii administrării speciale întreprinderilor a căror stare de insolvabilitate decurge din obligația de a restitui statului, organismelor publice sau societăților la care statul este acționar majoritar o sumă egală sau mai mare de 51% din capitalul vărsat și, în orice stare a procesului, nu mai mică de 50 miliarde de ITL, în executarea deciziilor adoptate de instituțiilor comunitare în aplicarea articolelor 92 și 93 din Tratatul CE. Prin această decizie, Comisia a declarat ajutorul în cauză incompatibil cu piața comună, precum și cu funcționarea Acordului privind Spațiul Economic European și a impus abrogarea dispozițiilor incompatibile;
- Decizia 96/515/CECO din 27 martie 1996 (JO L 216, p. 11), în care Comisia a calificat ca ajutor, în sensul articolului 4 litera (c) din Tratatul CECO, acordarea unei garanții de stat destinate acoperirii sumei de 26,5 miliarde de ITL fără vărsarea niciunei prime, chiar în favoarea AFS, în temeiul articolului 2a din Legea 95/79. Prin această decizie, Comisia a declarat ajutorul în cauză ilegal și incompatibil cu piața comună a cărbunelui și oțelului și a solicitat statului italian să îl recupereze;
- Decizia 97/754/CECO din 30 aprilie 1997 (JO L 306, p.25), în care Comisia a calificat ca ajutor, în temeiul articolului 4 litera (c) din Tratatul CECO, o serie de măsuri de care a beneficiat societatea Ferdofin Siderurgica Srl – în special suspendarea plății datoriilor considerabile către anumite organisme publice – în cadrul aplicării Legii nr. 95/79. Prin această decizie, Comisia a declarat ajutorul în cauză incompatibil cu piața comună a cărbunelui și oțelului și a cerut autorităților italiene să recupereze ajutoarele vărsate și să suspende dispozițiile Legii 95/79 în ceea ce privește neplata de către Ferdofin Siderurgica Srl a datoriilor contractate de la întreprinderi și organisme publice.

23. În aceste condiții, instanța națională a decis să suspende pronunțarea unei hotărâri și să adreseze Curții de Justiție următoarea întrebare preliminară:

„1) Articolul 92 din tratat: întrucât, prin prevederea alternativei între «ajutoarele acordate de state» sau «prin intermediul resurselor statului», dispoziția poate încuraja ideea că trebuie considerate ca ajutoare și măsurile statului care, chiar fără a prevedea vărsarea sumelor de bani de către stat, permit, prin proceduri speciale, obținerea aceluiași rezultat;

2) Decizia indicată [E 13/92] : întrucât concluzia la care se ajunge...este precedată de premisa conform căreia Legea nr. 95/79 «pare a intra, din anumite puncte de vedere, în domeniul de aplicare a articolelor 92 și următoarele din tratat»;

întrucât pare, prin urmare, îndoielnic să poată fi considerată ca ajutor, în conformitate cu dispozițiile tratatului și cu decizia Comisiei, o măsură de stat, precum cea luată în aplicarea Legii 95/79, menționată anterior, care prevede:

a) simpla neaplicare a procedurilor generale ale falimentului în cazul marilor întreprinderi;

b) această neaplicare și în același timp continuarea activității întreprinderii;

și aceasta, ținând seama de faptul că DL nr. 414 din 31 iulie 1981 (ratificat prin Legea nr. 544/81) prevede (articolul 4) «acțiunile executorii individuale... nu pot fi inițiate sau continuate după adoptarea măsurii care prevede deschiderea procedurii de administrare specială»”.

Cu privire la admisibilitatea întrebării preliminare

24. Pe parcursul ședinței, AFS a combătut relevanța întrebării preliminare pe motivul că, dacă aceasta ar fi fost supusă de la început procedurii generale a falimentului, Ecotrade nu ar fi putut fi în măsură de a obține executarea creanței sale.
25. Din acest punct de vedere, este oportun a reaminti, întâi, faptul că doar instanța națională sesizată cu litigiul și care trebuie să își asume responsabilitatea pentru hotărârea judecătorească ce urmează a fi pronunțată este capabilă să aprecieze, cu privire la particularitățile cauzei, atât necesitatea unei hotărâri preliminare pentru a fi în măsură să pronunțe o hotărâre, cât și relevanța întrebărilor pe care le adresează Curții (a se vedea, în special, Hotărârea din 15 decembrie 1995, Bosman, C-415/93, Cul. p. I-4921, considerentul 59).
26. În continuare, este necesar a se constata faptul că nu decurge din ordonanța de trimitere că, în cazul în care aplicarea măsurilor naționale în litigiu ar fi fost anulată pe motiv că aceste măsuri constituiau ajutoare de stat interzise, Ecotrade nu ar mai fi intrat în domeniul de aplicare a regulii de interdicere a acțiunilor executorii individuale, întrucât aceasta este deopotrivă aplicabilă în cazul procedurii generale a falimentului.
27. Cu toate acestea, nimic nu permite afirmarea imediată a faptului că, dacă AFS ar fi fost supusă procedurii generale a falimentului, situația Ecotrade ar fi fost identică din toate punctele de vedere, în special în ceea ce privește șansele acesteia de a-și recupera creanțele cel puțin parțial, ceea ce revine aprecierii instanței naționale.
28. Prin urmare, este oportun a se răspunde întrebării preliminare.

Cu privire la întrebarea preliminară

29. Cu titlu introductiv, este necesar a se constata că AFS desfășoară o activitate de producție în domeniul siderurgic și constituie astfel o întreprindere în sensul articolului 80 din Tratatul CECO. În consecință, este oportună plasarea întrebării adresate de către instanța de trimitere în cadrul Tratatului CECO.
30. Prin întrebarea sa, instanța de trimitere se interesează, în esență, dacă aplicarea pentru o întreprindere, în sensul articolului 80 din Tratatul CECO, a unui regim precum cel instituit de Legea nr. 95/79 și derogatorie de la regulile de drept comun în materia falimentului, trebuie considerată ca putând da posibilitatea acordării unui ajutor de stat interzis de articolul 4 litera (c) din Tratatul CECO.
31. Scrisoarea E 13/92 a Comisiei, la care face referire instanța de trimitere, constituie, astfel cum rezultă din considerentul 20 din prezenta hotărâre, o simplă solicitare adresată guvernului italian, în aplicarea articolului 93 alineatul (1) din Tratatul CE, de a notifica toate cazurile de aplicare a Legii 95/79, solicitare căreia i-a urmat deschiderea procedurii în temeiul articolului 93 alineatul (2) din Tratatul CE. Această ultimă procedură nu se încheie, la data depunerii întrebării preliminare, cu o decizie finală a Comisiei.
32. În conformitate cu articolul 4 litera (c) din Tratatul CECO, sunt recunoscute ca incompatibile cu piața comună a cărbunelui și oțelului și, în consecință, sunt eliminate și

interzise în interiorul Comunității subvențiile sau ajutoarele acordate sub orice formă de către state.

33. Decizia nr. 3855/91/CECO a Comisiei din 27 noiembrie 1991 de instituire a normelor comunitare privind ajutoarele pentru industria siderurgică (JO L 362, p. 57), intrată în vigoare la 1 ianuarie 1992 și aplicabilă până la 31 decembrie 1996, autorizează, cu toate acestea, acordarea de ajutoare pentru industria siderurgică în cazuri enumerate limitativ, în special ajutoare pentru închidere, în măsura în care acestea au fost notificate în prealabil Comisiei în conformitate cu articolul 6 alineatul (2) din această decizie.
34. Astfel cum a considerat Curtea deja, noțiunea de ajutor este mai generală decât cea de subvenție, întrucât ea cuprinde nu numai prestațiile pozitive, precum subvențiile, dar și intervențiile care, sub forme diverse, diminuează cheltuielile care sunt incluse în mod normal în bugetul unei întreprinderi și care, prin aceasta, fără a fi subvenții în sensul strict al cuvântului, sunt de aceeași natură și au efecte identice (a se vedea Hotărârile din 23 februarie 1961, *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg c. Înaltei Autorități*, 30/59, Cul. p. 1, 39, și din 15 martie 1994, *Banco Exterior de España*, C-387/92, Cul. p. I-877, considerentul 13).
35. În plus, după exemplul celor hotărâte de Curte referitor la articolul 92 alineatul (1) din Tratatul CE, termenul „ajutor”, în sensul articolului 4 litera (c) din Tratatul CECO, implică în mod necesar avantaje acordate direct sau indirect prin intermediul resurselor statului sau care constituie o obligație suplimentară pentru stat sau pentru organismele desemnate sau instituite în acest scop (a se vedea Hotărârile din 24 ianuarie 1978, *Van Tiggele*, 82/77, Cul. p. 25, considerentele 23-25; din 13 octombrie 1982 *Norddeutsches Vieh-und Fleischkontor Will și alții*, 213/81-215/81, Cul. p. 3583, considerentul 22; din 17 martie 1993, *Sloman Neptun*, C-72/91 și C-73/91, Cul. p. I-887, considerentele 19 și 21; din 30 noiembrie 1993, *Kirsammer-Hack*, C-189/91, Cul. p. I-6185, considerentul 16, și din 7 mai 1998, *Viscido și alții*, C-52/97 – C-54/97, Cul. p. I-2629, considerentul 13).
36. Din acest punct de vedere, contrar a ceea ce susține Comisia, eventuala pierdere de resurse fiscale care ar rezulta pentru stat ca urmare a aplicării regimului de administrare specială, în temeiul interdicției absolute a acțiunilor individuale de executare și al suspendării dobânzilor pentru toate datoriile întreprinderii în cauză, precum și a diminuării corelative a beneficiilor creditorilor, nu va putea nici ea să justifice calificarea ca ajutor a regimului respectiv. De fapt, o astfel de consecință este inerentă oricărui regim legal ce fixează cadrul de organizare a relațiilor dintre o întreprindere insolubilă și ansamblul creditorilor săi, fără a putea fi totuși dedusă în mod automat din aceasta existența unei obligații financiare suplimentare suportate direct sau indirect de către autoritățile publice și destinate acordării unui avantaj determinat întreprinderilor vizate (a se vedea, în acest sens, Hotărârea *Sloman Neptun*, menționată anterior, considerentul 21).
37. În schimb, mai multe caracteristici ale regimului instituit prin Legea nr. 95/79, în special în ceea ce privește circumstanțele cauzei, ar putea permite stabilirea, în cazul în care sfera de aplicare care le este atribuită în continuare era confirmată de instanța de trimitere, existenței unui ajutor interzis de articolul 4 litera (c) din Tratatul CECO.
38. Mai întâi, rezultă din dosar faptul că Legea nr. 95/79 este aplicabilă în mod selectiv în favoarea marilor întreprinderi industriale în dificultate care au datorii considerabile față de

anumite categorii de creditori, în mare parte cu caracter public. Astfel cum a indicat avocatul general la punctul 26 din concluziile sale, este chiar foarte probabil ca statul sau organismele publice să figureze printre principalii creditori ai întreprinderii vizate.

39. Este, de asemenea, necesar a se sublinia faptul că deciziile ministrului industriei de a plasa întreprinderea în dificultate sub administrare specială și de a o autoriza să își continue activitatea, presupunând chiar că acestea sunt luate ținând cont, pe cât de mult posibil, de interesele creditorilor și, în special, de șansele de valorificare a activelor întreprinderii, sunt influențate, de asemenea, astfel cum chiar guvernul italian a admis în observațiile sale scrise și pe parcursul ședinței, de preocuparea de a menține, cu privire la considerentele de politică industrială națională, activitatea economică a întreprinderii.
40. În aceste condiții, ținând seama de categoria de întreprinderi acoperite de reglementarea în litigiu și de întinderea puterii de apreciere de care se bucură ministrul atunci când autorizează, în special, o întreprindere insolubilă aflată sub administrare specială să își continue activitatea, reglementarea în cauză îndeplinește condiția de specificitate, care constituie una dintre caracteristicile noțiunii de ajutor de stat (a se vedea, în acest sens, Hotărârea din 26 septembrie 1996, Franța c. Comisiei, C-241/94, Cul. p. I-4551, considerentele 23 și 24).
41. Apoi, indiferent de obiectivul urmărit de legiuitorul național, se pare că reglementarea în cauză este susceptibilă de a plasa întreprinderile cărora li se aplică într-o situație mai favorabilă decât a altora prin faptul că ar permite continuarea activității economice a acestora în circumstanțe în care această posibilitate ar fi exclusă în cadrul aplicării normelor generale în materia falimentului, acestea din urmă ținând seama în mod determinant de protecția intereselor creditorilor. Or, ținând seama de rangul prioritar al creanțelor care privesc continuarea activității economice, autorizația de continuare a acesteia, în asemenea circumstanțe, ar putea implica o obligație suplimentară pentru autoritățile publice dacă ar fi stabilit efectiv faptul că statul sau organisme publice figurează printre principalii creditori ai întreprinderii în dificultate, cu atât mai mult cu cât aceasta este, prin ipoteză, debitoare pentru sume considerabile.
42. Pe de altă parte, pe lângă acordarea garanției de stat în temeiul articolului 2a din Legea nr. 95/79, pe care autoritățile italiene au acceptat să o notifice în prealabil Comisiei, plasarea sub administrare specială implică extinderea interdicției și a suspendării oricărei acțiuni individuale de executare la datoriile fiscale și la penalitățile, dobânzile și majorările în caz de întârziere a plății impozitului pe societăți, exonerarea de obligația de plată a amenzilor și sancțiunilor pecuniare în caz de neplată a contribuțiilor sociale, precum și aplicarea unei rate preferențiale în caz de transfer al unei părți sau al întregii întreprinderi, transferul fiind supus unei taxe forfetare de înregistrare de un milion de ITL, în timp ce taxa generală de înregistrare se ridică la 3% din valoarea bunurilor cedate.
43. Asemenea avantaje, consimțite de legiuitorul național, ar putea, de asemenea, implica o obligație suplimentară pentru autoritățile publice, sub forma unei garanții de stat, a unei renunțări efective la creanțele publice, a unei exonerări de la obligația de plată a amenzilor sau a altor sancțiuni pecuniare sau a unei rate reduse a impozitului. Nu ar putea fi altfel decât dacă ar fi stabilit faptul că plasarea sub administrare specială și continuarea activității economice a întreprinderii nu au implicat efectiv o obligație suplimentară

pentru stat, în raport cu ceea ce ar fi decurs din aplicarea dispozițiilor generale ale regimului falimentului.

44. În această privință, guvernul italian susține, pe de o parte, că administrarea specială nu implică o pierdere mai mare pentru stat, titular al creanțelor fiscale, decât regimul de drept comun în cadrul căruia s-ar bucura de anumite privilegii de procedură și, pe de altă parte, că dispozițiile care prevăd exonerarea de obligația de plată a amenzilor și penalităților în caz de întârziere de plată a contribuțiilor sociale nu mai sunt aplicabile. Instanța de trimitere are obligația de a verifica aceste afirmații.
45. Ținând seama de cele de mai sus, este oportun ca răspunsul la întrebarea preliminară să fie acela că aplicarea în cazul unei întreprinderi, în sensul articolului 80 din Tratatul CECO, a unui regim precum cel instituit prin Legea nr. 95/79 și derogatoriu de la normele de drept comun în materia falimentului, trebuie considerată ca dând posibilitatea acordării unui ajutor de stat, interzis prin articolul 4 litera (c) din Tratatul CECO, atunci când s-a stabilit că această întreprindere
- a fost autorizată să își continue activitatea economică în circumstanțe în care o astfel de posibilitate ar fi fost exclusă în cadrul aplicării normelor de drept comun în materia falimentului, sau
  - a beneficiat de unul sau mai multe avantaje, precum o garanție de stat, o rată redusă a importului, o exonerare de obligația de plată a amenzilor și a altor sancțiuni pecuniare sau o renunțare efectivă, totală sau parțială, la creanțele publice, pe care nu le-ar fi putut pretinde o altă întreprindere insolubilă în cadrul aplicării normelor de drept comun în materia falimentului.

Cu privire la cheltuielile de judecată

46. Cheltuielile efectuate de către guvernul italian și Comisie, care au prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări. Întrucât procedura are, în raport cu părțile în acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura din fața instanței naționale, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA (a cincea camera),

pronunțându-se cu privire la întrebarea care i-a fost adresată de Corte suprema di cassazione, prin ordonanța din 10 februarie 1997, hotărăște:

Aplicarea în cazul unei întreprinderi, în sensul articolului 80 din Tratatul CECO, a unui regim precum cel instituit prin Legea nr. 95/79, din 3 aprilie 1979, și derogatoriu de la normele de drept comun în materia falimentului trebuie considerată ca dând posibilitatea acordării unui ajutor de stat, interzis prin articolul 4 litera (c) din Tratatul CECO, atunci când s-a stabilit că această întreprindere

- a fost autorizată să își continue activitatea economică în circumstanțe în care o astfel de posibilitate ar fi fost exclusă în cadrul aplicării normelor de drept comun în materia falimentului, sau
- a beneficiat de unul sau mai multe avantaje, precum o garanție de stat, o rată redusă a impozitului, o exonerare de obligația de plată a amenzilor și a altor sancțiuni pecuniare sau o renunțare efectivă, totală sau parțială, la creanțele publice, pe care nu le-ar fi putut pretinde o altă întreprindere insolubilă în cadrul aplicării normelor de drept comun în materia falimentului.

Puissochet

Moitinho de Almeida

Gulmann

Edward

Wathelet

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 1 decembrie 1998.

Grefier

Președintele celei de-a cincea camere

R. Grass

J.-P. Puissochet